

Acanthocalyx nepalensis ssp nepalensis

Nomenclatuur/Etymologie

De naam *Acanthocalyx nepalensis* ssp. *nepalensis* is de botanische aanduiding voor een overblijvende plantensoort met een gesubgroepeerde naam. De geslachtsnaam, *Acanthocalyx*, is afkomstig van de Griekse woorden *akantha* (doorn/stekel) en *kalyx* (kelk), en verwijst naar de kenmerkende stekelige kelkbladeren van de bloem. De soortaanduiding, *nepalensis*, is een geografisch epitheton dat 'uit Nepal' betekent en de

oorspronkelijke herkomst van het type-exemplaar aangeeft, hoewel de plant een veel groter verspreidingsgebied heeft. De afkorting ssp. staat voor *subspecies* (ondersoort), en de herhaling van de soortaanduiding, *nepalensis*, duidt aan dat dit de nominaatondersoort is, de ondersoort die het oorspronkelijk beschreven type-exemplaar omvat.

Taxonomie

Acanthocalyx nepalensis ssp. *nepalensis* is een lid van de orde *Dipsacales*. Het geslacht *Acanthocalyx* behoort tot de familie *Caprifoliaceae* (Kamperfoeliefamilie), meer specifiek tot de onderfamilie *Morinoideae*. De soort *Acanthocalyx nepalensis* wordt verdeeld in verschillende ondersoorten, waaronder de nominaatondersoort die hier wordt besproken.

- *Rijk*: Plantae (Planten)
- *Orde*: Dipsacales
- *Familie*: Caprifoliaceae (Kamperfoeliefamilie)
- *Onderfamilie*: Morinoideae

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

- *Geslacht: Acanthocalyx*
- *Soort: Acanthocalyx nepalensis*
- *Ondersoort: Acanthocalyx nepalensis ssp. nepalensis*

Synoniemen

Vanwege de complexe taxonomie van de onderfamilie *Morinoideae* en de historische opname in het geslacht *Morina* zijn er enkele synoniemen bekend. De meest voorkomende synoniemen voor deze soort en de ondersoort zijn: *Morina nepalensis* D. Don, *Morina betonicoides* Benth., en *Morina nana* Wall. De huidige geaccepteerde botanische naam is *Acanthocalyx nepalensis* (D. Don) M. J. Cannon.

Variëteiten en Cultivars

Er zijn geen cultivars van *Acanthocalyx nepalensis ssp. nepalensis* in de commerciële tuinbouw die algemeen bekend en benoemd zijn. De plant wordt voornamelijk gekweekt door liefhebbers en specialisten van alpine planten in zijn oorspronkelijke vorm. De soort *Acanthocalyx nepalensis* zelf heeft wel andere ondersoorten. Een bekende ondersoort is bijvoorbeeld *Morina nepalensis* subsp. *delavayi* (synoniem *Acanthocalyx delavayi*), die een iets ander verspreidingsgebied heeft en soms als een aparte soort wordt beschouwd.

Familie

De plant behoort tot de *Caprifoliaceae*, de Kamperfoeliefamilie. Het is een vertegenwoordiger van de kruidachtige, distelachtige vaste planten uit de onderfamilie *Morinoideae*.

Hoogte

Als alpine vaste plant vormt *Acanthocalyx nepalensis ssp. nepalensis* een basale bladrozet, waaruit een rechtopstaande bloeistengel groeit. De totale hoogte van de bloeiende plant ligt doorgaans tussen 30 en 60 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen van *Acanthocalyx nepalensis ssp. nepalensis* zijn opvallend en hebben vaak een kleur die varieert van *roze* tot *paars* of *purper*. De bloemen zijn buisvormig en verschijnen in opeenvolgende kransen langs de bloeistengel.

Bladkleur

De basale bladeren van de plant zijn *groen*, leerachtig en vaak glanzend. Ze staan in een rozet en hebben een zeer kenmerkend *stekelig* of *doornig* getande rand, wat de plant een distelachtig uiterlijk geeft.

Bloeiperiode

De bloei vindt plaats in de *zomer*, doorgaans van *juni tot augustus*, afhankelijk van de hoogte en lokale klimatologische omstandigheden in de berggebieden waar hij groeit.

Standplaats

Deze ondersoort gedijt in de subalpiene en alpiene zones en heeft een voorkeur voor een standplaats in de *volle zon* of *lichte halfschaduw*. De bodem is cruciaal; deze moet *uitstekend gedraineerd* zijn, zoals grindachtige of stenige alpenbodems, om wortelrot te voorkomen, vooral in de winter.

Herkomst

De nominaatondersoort *Acanthocalyx nepalensis* ssp. *nepalensis* is inheems in het oostelijke deel van de Himalaya-regio, inclusief *Nepal*, delen van *India* (zoals Sikkim en Darjeeling), *Bhutan*, *Zuid-Tibet* en *Noord-Myanmar*. Het is een typische soort van de Himalaya-Hengduan bergketens.

Soort gewas

Het is een *vaste plant* (*herbaceous perennial*). In mildere omstandigheden kan de bladrozet overwinteren, maar in de koudste delen van zijn verspreidingsgebied is het een overblijvende kruidachtige plant die in de winter afsterft en in het voorjaar opnieuw uitloopt.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke methode om deze ondersoort te vermeerderen is door *zaad*. De zaden hebben een koude stratificatie nodig om de kiemrust te doorbreken, wat de natuurlijke omstandigheden in het alpine klimaat nabootst. Vegetatieve vermeerdering is ook mogelijk door het *scheuren* van de rozetten.

Klimaatzone (USDA-zones)

Gezien de oorsprong op grote hoogte, is *Acanthocalyx nepalensis* ssp. *nepalensis* een koudebestendige plant. Hij is geschikt voor buitenteelt in goed gedraineerde alpenhuisjes of rotstuinen in *USDA-zones 6 tot 8*, en mogelijk zelfs zone 5 met betrouwbare sneeuwbedekking of winterbescherming tegen vocht.

Insecten

Als een rotsplant wordt *Acanthocalyx nepalensis* ssp. *nepalensis* in de tuin voornamelijk bedreigd door *slakken* die de jonge rozetten kunnen beschadigen. In kas- of kweekomstandigheden moet, net als bij andere *Caprifoliaceae*, gelet worden op *bladluizen* en *spint*.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Bronvermelding

http://www.efloras.org/florataxon.aspx?flora_id=110&taxon_id=242420069

<https://efloraofindia.com/knowledge-base/acanthocalyx-nepalensis/>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:77232359-1>

https://www.researchgate.net/figure/Phylogeographic-structure-of-Acanthocalyx-nepalensis-in-the-Himalaya-Hengduan-Mountain_fig3_352902667

https://nl.wikipedia.org/wiki/Morina_nepalensis

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Acanthocalyx</i> (stekelkelk), <i>nepalensis</i> (uit Nepal), ssp. <i>nepalensis</i> (nominaatondersoort)
Taxonomie	Geslacht: <i>Acanthocalyx</i> , Soort: <i>Acanthocalyx nepalensis</i> , Ondersoort: <i>Acanthocalyx nepalensis</i> ssp. <i>nepalensis</i>
Synoniemen	<i>Morina nepalensis</i> , <i>Morina betonicoides</i> , <i>Morina nana</i>
Variëteiten en Cultivars	Geen cultivars bekend; wel andere ondersoorten zoals ssp. <i>delavayi</i>
Familie	Caprifoliaceae (Kamperfoeliefamilie)
Hoogte	30 tot 60 centimeter (bloeistengel)
Bloemkleur	Roze tot paars of purper
Bladkleur	Groen (stekelig getande randen, rozetvormend)
Bloeiperiode	Zomermaanden (juni tot augustus)
Standplaats	Volle zon of lichte halfschaduw; uitstekend gedraineerde, stenige grond
Herkomst	Oost-Himalaya (Nepal, India, Bhutan, Zuid-Tibet, Noord-Myanmar)
Soort gewas	Vaste plant (kruidachtig, alpine)
Vermeerderingswijze	Zaad (met stratificatie), scheuren
Klimaatzone (USDA-zones)	USDA 6 tot 8 (met droge winterbescherming)
Insecten	Slakken, bladluizen, spint